
Препоръка(2007)16 на Комитета на министрите за обществената ценност на Интернет

Препоръка CM/Rec (2007) 16 на Комитета на министрите до държавите членки относно мерките за утвърждаване на обществената ценност на Интернет

Комитетът на министрите съгласно условията на чл.15b от Статута на Съвета на Европа, Като има предвид, че целта на Съвета на Европа е да постигне по-голямо единство между своите членове, за да гарантира и осъществи идеалите и принципите, които са тяхно общо наследство;

Като припомня, че страните по Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи (Европейска конвенция за правата на човека (ЕКПЧ) – ETS № 5) са приели да осигурят на всеки индивид в рамките на своята юрисдикция човешките права и основните свободи, уредени в Конвенцията;

Като обръща внимание на специалните роли и задължения на държавите членки в осигуряването на защитата и насърчаването на упражняването на тези права и свободи;

Като отбелязва, че информационните и комуникационните технологии (ИКТ) могат, от една страна, значително да разширят сферата на упражняване на човешките права и основните свободи, като свободата на изразяване, информация и комуникация, правото на образование, правото на сдружаване и правото на свободни избори, докато, от друга – те могат в противоположна посока да засегнат тези и други права, свободи и ценности, като защитата на правото на личен живот и тайната на кореспонденцията, достойнството на човешката личност и дори правото на живот;

Загрижен за риска от вреди, създаден от съдържанието и комуникацията в Интернет и други ИКТ, както и чрез заплахите в мрежата срещу упражняването и ползването на човешките права и основните свободи и като припомня във връзка с това Конвенцията за престъпления в мрежата (The Convention on Cybercrime – ETS № 185) и Допълнителния протокол относно криминализирането на действия с расистки и ксенофобски характер, извършени чрез компютърни системи (ETS № 189), като и специалните разпоредби в Конвенцията на Съвета на Европа за защита на децата срещу сексуална експлоатация и сексуални нарушения (CETS № 201);

Изпълнен със съзнанието, че общуването, което използва новите информационни и комуникационни технологии и услуги, трябва да спазва правото на личен живот, гарантирано от чл.8 на ЕКПЧ и от приетата през 1981 г. Конвенция за защита на физическите лица по отношение на автоматичната обработка на лични данни (ETS № 108) и подробно уредено от Препоръка № R (99) 5 на Комитета на министрите до държавите членки относно защитата на правото на личен живот в Интернет;

Като отбелязва, че заключителните документи на Световната среща на най-високо равнище по въпросите на информационното общество (WSIS) (Женева 2003 и Тунис 2005) признават правото на всеки да се възползва от информационното общество и потвърждават желанието и ангажираността на участващите държави да създадат човешко, интегриращо и даващо тласък на развитието информационно общество, което спазва напълно и подкрепя Всеобщата декларация за правата на човека, както и всеобщността, неделимостта, зависимостта и взаимодействието на всички човешки права и основни свободи, вкл. и правото на развитие;

Убеден, че достъпът до Интернет и способността и възможността да се ползва мрежата трябва да се смятат неотделими от пълното упражняване и ползване на човешките права и основните свободи в информационното общество;

Като припомня Препоръката на ЮНЕСКО от 2003 г. относно насърчаването и използването на различни езици и всеобщ достъп до мрежата, която призовава държавите членки и международните организации да развиват достъпа до Интернет като услуга в обществен интерес;

Като припомня Конвенцията на ЮНЕСКО от 2005 г. относно защитата и насърчаването на разнообразието на културните изразни форми, която декларира, че свободата на мисълта, изразяването и информацията, както и разнообразието на медиите, дават възможност на културните изразни форми да процъфтяват в различните общества и която призовава страните да окуражават индивидите и социалните групи да създават, да произвеждат, да разпространяват и да имат достъп до техните собствени културни изразни форми;

Като знае, че медийният пейзаж се изменя бързо и че Интернет играе все по-важна роля в осигуряването и развитието на различни източници на информация за публиката, вкл. и съдържание, създадено от потребителите;

Като отбелязва, че нашите общества бързо навлизат в нова фаза на развитие, насочена към всеобхватно информационно общество и следователно Интернет е ново всепроникващо социално и публично пространство, което трябва да притежава и етично измерение и да даде тласък на справедливостта, достойнството и уважението към човешката личност и да се основава на спазването на човешките права и основните свободи, демокрацията и върховенството на закона;

Като припомня приетото напоследък работно определение за управлението на Интернет, а именно като развитие и прилагане от страна на държавите, на частния сектор и на гражданското общество в съответните им роли на общоприети принципи, норми, правила и процедури за вземане на решения и програми, които очертават еволюцията и използването на Интернет;

Убеден следователно, че в центъра на управлението на Интернет трябва да бъдат хората и че то трябва да се стреми към такива цели на държавната политика, които защитават правата на човека, демокрацията и върховенството на закона в Интернет и в другите информационни и комуникационни технологии;

Като изразява своето виждане за обществената ценност на Интернет, разбираана като обстоятелството, че хората в значителна степен разчитат на Интернет като на най-важно средство за извършване на всекидневните си дейности (комуникация, информация, знание и търговски сделки) и произтичащото от това законно очакване, че услугите в Интернет ще бъдат достъпни и приемливи като цена, ще бъдат сигурни, надеждни и постоянни;

Твърдо убеден, че Интернет и другите информационни и комуникационни услуги имат висока обществена ценност, а именно, че те служат, за да разширяват упражняването и използването на човешките права и основните свободи за всички и че защитата им трябва да бъде приоритет от гледна точка на управлението на Интернет;

Препоръчва, като има предвид насоките в приложението към настоящия документ, на държавите членки в сътрудничество, където това е възможно, с всички други заинтересовани лица, да вземат необходимите мерки, за да разширят обществената ценност на Интернет чрез:

- подкрепа на човешките права, демокрацията и върховенството на закона в Интернет и насърчаване на социалното сцепление, уважението към културното разнообразие и доверието между индивидите и между народите при използването на ИКТ и специално Интернет;
- разработване и очертаване на границите на ролите и отговорностите на всички играчи с ключово значение в обхвата на ясна правна рамка, като се използват и допълващи регулативни рамки;

- насърчаване на частния сектор да признае за себе си и да се запознае със своите все повече развиващи се етична роля и отговорност и да работи в сътрудничество при преразглеждането и където е необходимо, при нагаждането на своите основни действия и решения, които биха могли да имат въздействие върху индивидуалните права и свободи;
- насърчаване в това отношение на частния сектор да развива, където е подходящо, и в сътрудничество с другите заинтересовани страни, нови форми на открито и прозрачно саморегулиране и съвместно регулиране, въз основа на които всички играчи с ключово значение могат да бъдат държани отговорни за действията си;
- насърчаване на частния сектор да съдейства за постигането на целите, изложени в настоящата препоръка и за създаването на държавна политика, която да допълва функционирането на пазарните механизми там, където те са недостатъчни;
- уведомяване на всички заинтересовани страни и по-специално на частния сектор и гражданското общество за настоящата препоръка, за да могат да бъдат взети всички необходими мерки, които да допринесат за прилагането на целите ѝ.

Приложение към препоръката

» I. Права на човека и демокрация

Права на човека

Държавите членки трябва да приемат или да разработят политика, чрез която да запазят и винаги когато това е възможно, да засилят защитата на човешките права и уважението към върховенството на закона в информационното общество. В това отношение трябва да се обърне особено внимание на следното:

- правото на свобода на изразяване, информация и комуникация в Интернет и чрез други ИКТ, разширено наред с всичко друго и чрез осигуряването на достъп до тези услуги;
- необходимостта да се гарантира липсата на ограничения на споменатото по-горе право (например под формата на цензура), които се различават от разрешените по чл.10 ЕКПЧ и тълкуването на Европейския съд за правата на човека (ЕСПЧ);
- правото на личен живот и лична кореспонденция в Интернет и при използването на други ИКТ, вкл. и уважаването на желанието на ползвателите да разкрият своята идентичност, утвърдени чрез насърчаване на индивидуалните ползватели и на доставчиците на услуги и съдържание в Интернет да поемат отговорност за това;
- правото на образование, вкл. медийна и информационна грамотност;
- основните ценности на плурализма, културното и езиковото разнообразие и равнопоставения достъп до различни средства за комуникация чрез Интернет и други ИКТ;
- достойнството и моралната и физическата цялост на човека във връзка с трафика на хора, осъществен чрез използването на ИКТ, и подписването и ратифицирането на Конвенцията на Съвета на Европа относно действията срещу трафика с хора (CETS № 197);
- правото на презумпцията за невиновност, която трябва да се спазва в цифровата среда, и правото на справедлив процес и на принципа за законоустановеност на наказанието, които трябва да се утвърждават чрез разработване и насърчаване на правни механизми, а също и на рамка за саморегулиране и съвместно регулиране за журналисти и доставчици на медийни услуги при отразяването на съдебни производства;
- свободата за всички групи в обществото да участват в сдружения чрез

използването на ИКТ, както и в други форми на колективен живот, без ограничения извън споменатите от чл.11 ЕКПЧ и както се тълкуват от ЕСПЧ;

- правото на собственост, вкл. и на интелектуална собственост, подчинени на правото на държавата да ограничи използването на собствеността в съответствие с обществения интерес, както разпорежда чл.1 от Протокола към ЕКПЧ (ETS № 9).

Демокрация

Държавите членки трябва да разработват и да прилагат стратегии за електронна демокрация, електронно участие и електронно правителство, които използват ефективно ИКТ в демократичния процес и дебати, във взаимоотношенията между държавните органи и гражданското общество и при предоставянето на обществени услуги като елементи на един интегриран подход, използващ напълно и в подходяща форма различни комуникационни канали, както онлайн така и извън мрежата. По-специално електронната демокрация и електронното управление трябва да утвърждават правата на човека, демокрацията и върховенството на закона чрез:

- разширяване на участието, инициативите и включването на гражданите в националния, регионалния и местния обществен живот и в процесите на вземане на решения, като по този начин се допринася за разгръщането на по-динамични, комплексни и директни форми на демокрация, истински обществени дебати, по-добро законодателство и активен контрол върху вземането на решения;
- подобряване на публичната администрация и услуги чрез тяхната достъпност (вкл. и чрез достъпа до официални документи), нагаждане към нуждите на хората, прозрачност, ефективност и възможност за оценка от гледна точка на ползите и разходите, като по този начин се допринася за икономическата и културната жизненост на обществото.

Държавите членки трябва, където това е подходящо, да обсъдят въвеждането само на системи за електронно гласуване, които са сигурни, надеждни, ефикасни, технически стабилни, отворени за независима проверка и достъпни за гласоподавателите в съответствие с Препоръка Rec (2004) 11 на Комитета на министрите относно правните, операционните и техническите стандарти за електронно гласуване.

Държавите членки трябва да насърчават използването на ИКТ (вкл. онлайн форуми, уеблогове, политически чатове, непосредствена кореспонденция (instant messaging) и други форми на комуникация между гражданите) от гражданите, неправителствените организации и политическите партии, чрез които те да могат да участват в демократичните дискусии, електронната активност и организирането на електронни кампании, да издигат своите искания, идеи и инициативи, да разширяват диалога и обсъждането с представителите и правителството и да наблюдават длъжностните лица и политиците по отношение на спазването на обществения интерес.

Държавите членки трябва да използват Интернет и другите ИКТ заедно с други комуникационни канали, за да формулират и да прилагат политика на демократично гражданско образование, която ще позволи на индивидите да бъдат активни и отговорни граждани през целия си живот, да уважават правата на другите и да допринасят за защитата и развитието на демократичните общества и култури.

Държавите членки трябва да развиват обществената дискусия относно отговорностите на частните играчи като Интернет доставчици, доставчици и ползватели на съдържание и да ги насърчават да разработят мерки за саморегулиране, както и други мерки за оптимизиране на качеството и на надеждността на информацията в Интернет и да разширяват прилагането на принципа за професионална отговорност, по-специално във

връзка със създаването, спазването и наблюдаване на изпълнението на етичните кодекси в името на интересите на демократичния процес и дебати и защитата на правата на другите.

» II. Достъп

В сътрудничество с частния сектор и с гражданското общество държавите членки трябва да развиват стратегии, които развиват устойчиво икономическо развитие чрез конкурентни пазарни структури с цел да стимулират инвестициите, особено от страна на местния капитал, в най-важните ресурси на Интернет и ИКТ в области със слаба комуникационна и информационна инфраструктура и по-специално по отношение на:

- развитие на стратегии, които насърчават достъп до ИКТ инфраструктура, вкл. Интернет при приемливи условия;
- разширяване на техническите възможности за взаимна свързаност, отворени стандарти и културно разнообразие в областта на ИКТ политика, която обхваща далекосъобщенията, радиоразпръскването и Интернет;
- насърчаване на многообразието от софтуеърни модели, вкл. патентования, свободен и отворен софтуеър;
- разширяване на достъпа до Интернет при приемливи условия на хора от различни възрасти, пол, етнически или социален произход, вкл. следните лица и групи от лица:
 - а. лица с ниски доходи;
 - б. лица, живеещи в земеделски и отдалечени географски райони;
 - в. лица със специални нужди (например инвалиди), като се има предвид значението на дизайна и приложенията, достъпността, необходимостта да се издига съзнанието сред тези лица и групи, удобството и привлекателността на Интернет достъпа и услугите, както и възможността за тяхното адаптиране и съответствие;
- утвърждаване на минимален брой места за достъп до Интернет и до ИКТ услуги в сградите на държавните органи и където е подходящо, на други обществени места в съответствие с Препоръка № R (99) 14 на Комитета на министрите до държавите членки относно универсалната обществена услуга по отношение на новите комуникационни услуги;
- насочване, където това е практически възможно, на държавната администрация, образователните институции и частните собственици на устройства за достъп към новите комуникационни и информационни услуги с оглед създаване на възможности за широката публика да използва тези устройства;
- засилване на интегрирането на ИКТ в образованието и разширяване на медийната и информационната грамотност и подготовка във формалните и неформални образователни сектори за деца и възрастни, за да се:
 - а. повишат възможностите им да използват ефективно медийните технологии за създаване, достъп, съхраняване, възстановяване и обмен на съдържание за задоволяване на индивидуалните им и общи нужди и интереси;
 - б. насърчават да упражняват ефективно демократичните си права и граждански отговорности;
 - в. насърчават да вземат информирани решения, когато използват Интернет и други ИКТ, като ползват и се насочват към разнообразни медийни форми и медийно съдържание от различни културни и институционни източници; като разбират как и защо е създадено медийното съдържание; като критично анализират техниката, езика и условностите, използвани от медиите и от посланията, които те разпространяват; като определят кое медийно съдържание и услуги е нежелано, незаконно или вредно.

» III. Откритост

Държавите членки трябва да утвърждават свободата на изразяване и свободното разпространяване на информация в Интернет, като ги балансират, където е необходимо, с други законни права и интереси в съответствие с чл.10 ал. 2 на ЕКПЧ в светлината на тълкуването ѝ от ЕСПЧ, като:

- разширяват активното участие на публиката в използването и обmena на съдържание чрез Интернет и другите ИКТ;
- насърчават свободата на комуникация и създаване в Интернет, независимо от границите, по-специално като:
 - а. не подчиняват индивидите на лицензиране или на други изисквания с подобни последици, или на общи мерки за блокиране и подбор, налагани от държавните органи, или на ограничения, които надхвърлят по тежест тези, които се прилагат по отношение на други начини за пренос на съдържание;
 - б. улесняват, където това е уместно, повторното използване, т. е. дейността на лицата, които желаят да използват съществуващото цифрово съдържание, за да създадат ново съдържание или услуги по начин, съвместим с правото на интелектуална собственост;
 - в. насърчават откритото предлагане на услуги и на достъпно, годно за ползване и за преработване съдържание в Интернет, което откликва на различните нужди на ползвателите и на социалните групи, по-специално като:
 - позволява на доставчиците на услуги да работят в регулативна рамка, която им гарантира равен достъп до националните и международните далекосъобщителни мрежи;
 - увеличава предлагането и прозрачността на техните онлайн услуги за гражданите и бизнеса;
 - ангажира публиката, където това е подходящо, чрез общности, създадени от ползващите мрежата, отколкото чрез официалните уебсайтове;
 - насърчава, където е уместно, повторното използване на обществени данни от нетърговски субекти, така, че всеки индивид да може да има достъп до обществена информация, като по този начин улеснява участието в обществения живот и демократичните процеси;
 - разширява достъпа до информация в публичната сфера чрез Интернет, включваща правителствени актове, като по този начин дава възможност на всички лица да участват в процеса на управление; информация за лични данни, държана от публични субекти; научни и исторически данни; информация относно състоянието на технологията, която дава възможност на публиката да има представа как информационното общество може да се защитава срещу информационни атаки и други заплахи срещу правата на човека; творчески произведения, които са част от общата културна база, позволяваща активното участие на хората в създаването на историята на общността и на културата, към която принадлежат;
 - адаптира и разширява функцията на обществените медии в съответствие с Препоръка Rec (2007)3 на Комитета на министрите до държавите членки относно функцията на обществените медии в информационното общество, така че да обхване Интернет и другите нови комуникационни услуги и да може да предлага общо и специализирано съдържание и услуги, както и отличаващи се с високо качество индивидуализирани интерактивни услуги и услуги по заявка.

IV.Разнообразие

Желателно е държавите членки да осигурят предоставяне на съдържание в Интернет и чрез ИКТ от всички области, страни и общности така че да гарантират представителство на всички народи, нации, култури и езици по-специално чрез:

- разширяване и развитие на ръста на националните и местните културни индустрии

особено в областта на производството на цифрово съдържание, вкл. и от обществените медии, където е необходимо, пресичайки езиковите и културни бариери (като се включат всички потенциални автори на съдържание и други заинтересовани страни), за да се насърчи езиковото разнообразие и художествените изразни форми в Интернет и в другите нови комуникационни услуги. Тези принципи трябва да се прилагат също така към съдържание с образователен, културен, научно-изследователски, научен и друг характер, което може да не е толкова конкурентно в търговско отношение във връзка с приетата през 2005 г. Конвенция на ЮНЕСКО за защита и насърчаване на разнообразието на културните изразни форми;

- разработване на стратегии и политики и създаване на подходящи правни и институционни рамки за запазване на цифровото наследство от вечни културни, научни или други ценности в сътрудничество с носители на авторски и сродни права, както и с други законни участници, за да могат, където е подходящо, да бъдат развити общи стандарти, да се осигури съвместимост и да се използват съвместно ресурсите. В този смисъл в рамките на разумни ограничения трябва да се гарантира и достъпът до правно съхраняваните материали на цифровото наследство;
- разширяване на културата на участие и заинтересованост и чрез уредбата на създаването, изменянето и смесването на интерактивно съдържание и превръщането на потребителите в активни комуникиращи субекти и създатели на съдържание;
- утвърждаване на механизми за производство и разпространение на съдържание, създадено от ползвателите и от общността (улесняващо по този начин общностите онлайн) и насърчаване на обществените медии да използват подобно съдържание и да развиват сътрудничеството с такива общности;
- насърчаване на създаването и обработването на образователно, културно и научно-изследователско съдържание в цифрова форма, както и на достъпа до него, като по този начин се осигурява възможността всички култури да могат да се изразят в някаква форма и да имат достъп до Интернет на всички езици, вкл. и на езиците на местните племенни народи;
- усъвършенстване на възможностите за производство на местно и племенно съдържание в Интернет;
- утвърждаване на Интернет като многоезична среда, така че всеки да може да я ползва на собствения си език.

V. Сигурност

Държавите членки трябва да се ангажират с международноправно сътрудничество като средство за развиване и засилване на сигурността в Интернет и със спазването на международното право по-специално като:

- подпишат и ратифицират Конвенцията за престъпления в мрежата (Convention on Cybercrime – ETS N185) и Допълнителния протокол относно криминализирането на действия с расистки и ксенофобски характер, извършени чрез компютърни системи (ETS N189), за да могат да прилагат обща наказателна политика, насочена към защитата на обществото срещу престъпления в мрежата, да си сътрудничат с цел разследване или производство по повод на престъпни деяния, които се отнасят до компютърни системи и данни, или във връзка със събирането на доказателства в електронна форма за престъпни деяния, както и да разрешават юрисдикционни проблеми в случаите на престъпления, извършени в други държави – страни по конвенцията;
- насърчат подписването и ратифицирането на Конвенцията и на Допълнителния протокол от страна на държави, които не са членове на СЕ, както и използването на тези документи като модел за законодателство срещу престъпленията в мрежата на национално равнище, за да може да възникне световна взаимосвързана система и рамка за всеобщо сътрудничество на заинтересованите страни в борбата с престъпленията в мрежата;

- засилят сигурността в мрежата и сигурността на информацията, за да имат възможност да се противопоставят на действия, поставящи под съмнение стабилността им, както и наличието, автентичността, верността и конфиденциалността на натрупаните или разпространяваните данни и съответните услуги, предлагани чрез мрежите и системите или достъпни чрез тях;
- подготвят заинтересованите страни да защитават сигурността на мрежите и на информацията;
- приемат законодателство и създават подходящи органи за прилагане на мерки, където това е необходимо, срещу спама. Държавите членки трябва също така да улеснят разработването на съответни технически решения, които се отнасят до борбата със спама, подобряват образованието и разбирането за нещата между всички заинтересовани страни и насърчават инициативи, зад които стои индустрията, както и да се ангажират с трансгранично сътрудничество срещу спама;
- насърчават разработването на общи правила относно сътрудничеството между доставчиците на информационни услуги за обществото и органите за прилагане на закона, като гарантират, че това сътрудничество има ясна законова база и спазва наредбите относно правото на личен живот;
- защитават личните данни и правото на личен живот в Интернет и в другите ИКТ (да защитават ползвателите срещу незаконното съхраняване на лични данни, съхраняването на неточни лични данни или нарушаването и неразрешеното разкриване на такива данни или срещу намесата в личния живот, например чрез нежелани съобщения, които имат пряката цел да проучват пазара) и хармонизират правните рамки в тази област без необосновано да пречат на свободния поток на информация, по-специално като:
 - а. подобряват националните закони относно правото на личен живот в съответствие с чл.8 от ЕКПЧ и като подписват и ратифицират Конвенцията за защита на физическите лица по отношение на автоматичната обработка на лични данни (ETS N108)]
 - б. предвидят подходящи гаранции за прехвърлянето на международни лични данни до държави, които нямат достатъчно високо равнище на защита на данни;
 - в. улесняват трансграничното сътрудничество при прилагането на закона за правото на личен живот;
- се борят с пиратството в областта на авторските и сродните права;
- работят съвместно с бизнес сектора и с представители на потребителите, за да осигурят на ползвателите на електронна търговия възможността за прозрачна и ефективна защита като потребители, която не е с по-ниско равнище от защитата, която могат да си позволят при другите форми на търговия. Това може да включва въвеждането на изисквания относно договорите, които могат да бъдат сключени по електронен път, по-специално изисквания, засягащи сигурността на електронните подписи;
- насърчават безопасното ползване на Интернет и на ИКТ, особено при децата, борят се срещу незаконното съдържание и се занимават с вредното и където е необходимо, с нежеланото съдържание чрез въвеждането на регулиране и разширяване на саморегулирането, вкл. разработването на кодекси за поведение, и разработването на подходящи технически стандарти и системи;
- насърчават подписването и ратифицирането на Конвенцията на Съвета на Европа относно защитата на децата срещу сексуална експлоатация и сексуални нарушения (CETS N201).